

Cveto Zaplotnik

Gospodarska kriza se občuti tudi pri plačah

Gospodarska kriza je v zadnjem letu še poslabšala razmere na Gorenjskem. V večini občin s širšega gorenjskega območja se je brezposelnost še povečala, v nekaterih občinah so se plače znižale, še leto prej so (vsaj nominalno) v vseh porasle. Spodbudno je, da se je lani v Sloveniji rodilo največ otrok v zadnjih enaindvajsetih letih, povprečna starost umrlega pa je prvič dosegla 75 let.

Po podatkih državnega statističnega urada je Slovenija na dan 1. januar 2011 imela 2.050.189 prebivalcev, kar je 3.213 več kot leto prej in 86.153 več kot ob popisu prebivalstva leta 2002. Prebivalstvo so poleg državljanov Slovenije sestavljali še državljani 126 tujih držav, vseh je bilo 82.746, od tega 58.697 moških in 24.049 žensk. Največ tujcev je bilo iz držav, ki so nastale na območju nekdanje Jugoslavije. Med sedemindvajsetimi občinami na širšem gorenjskem območju je v devetnajstih število prebivalcev v letu 2010 poraslo, v osmih, to so Bled, Bohinj, Jesenice, Jezersko, Lukovica, Mengeš, Tržič in Žiri, pa se je zmanjša-

lo. V kranjski občini je prvič presešlo 55 tisoč. (Tabela: Število prebivalcev po občinah)

Največ starih v Preddvoru, največ mladih v Komendi

Prebivalstvo v Sloveniji se podobno kot v drugih evropskih državah zaradi upadanja rodnosti in podaljševanja življenjske dobe stara. Na to dobro kažeta povprečna starost prebivalstva in indeks staranja, ki odraža razmerje med številoma starih 65 let ali več in mlajših od 15 let. Čim nižji je indeks, tem večji je delež mladih, in čim višji je, tem več je starej-

ših. V Sloveniji je bilo ob koncu lanskega leta 16,5 odstotka prebivalcev starih 65 let ali več, med državami članicami Evropske unije je ta delež najvišji v Nemčiji (20,7 odstotka), v Italiji (20,2) in Grčiji (18,9).

Prebivalci Slovenije so bili na prvi dan leta 2011 v povprečju stari 41,7 leta, v zadnjih sedmih letih (31. december 2003 - 1. januar 2011) se je njihova povprečna starost zvišala za 1,7 leta. Povprečno najmlajši prebivalci v Sloveniji živijo v občini Gorenja vas - Poljane (37,1 leta), na širšem gorenjskem območju sta jim po tem kazalcu blizu še občini Komenda (37,3) in Moravče (37,7). Najstarejše

V Sloveniji se je lani rodilo 22.343 otrok, kar je največ v zadnjih enaindvajsetih letih. / Foto: Tina Dokl

Ob koncu lanskega leta je bilo v Sloveniji 16,5 odstotka prebivalcev starih 65 let ali več, v devetih gorenjskih občinah je bil ta delež še višji. / Foto: Tina Dokl

prebivalstvo na Gorenjskem imajo občine Kranjska Gora (44,5 leta), Bled (43,4) in Bohinj (43,3).

Indeks staranja prebivalstva se je v Sloveniji v zadnjih sedmih letih (31. december 2003 - 1. januar 2011) zvišal s 103 na 116,5, kar pomeni, da je na prvi letošnji dan na 100 prebivalcev, starih manj kot 15 let, živelo več kot 116 ljudi, starih 65 let in več. Razmerje med mladim in starejšim prebivalstvom je bilo na ta dan najugodnejše v občini Komenda, kjer je bilo 19,7 odstotka prebivalcev starih štirinajst let ali mlajših, 12,4 odstotka pa je bilo starih 65 let in več. Na širšem gorenjskem območju je bila vrednost indeksa staranja pod 70 le še v občinah Moravče (67,1) in Gorenja vas - Poljane (67,5). Najvišji indeks staranja so beležili v občinah Kranjska Gora (165,9), Bled (144,4) in Bohinj (141,8). Občina Gorenja vas - Poljane je edina z več kot petino mladega prebivalstva (do 15 let), občina Preddvor pa edina z več kot petino starejšega prebivalstva (65 let ali več). Najmanj mladih, le 11,6 odstotka, ima občina Kranjska Gora, najmanj starejših, le 12,4 odstotka, pa občina Komenda. (Tabela: Povprečna starost prebivalstva, indeks staranja ter delež mladih in starejših po občinah)

Osem mater v enem letu rodilo dvakrat

Po podatkih državnega statističnega urada je število živorojenih otrok v Sloveniji lani preseгло mejo 22 tisoč: rodilo se je namreč 22.343 otrok, kar je 487 več kot v letu 2009 in največ v zadnjih enaindvajsetih letih. Odlaganje materinstva na poznejša leta se še ni ustavilo, lani so zabeležili najvišje povprečne starosti mater ob rojstvu po drugi svetovni vojni. Matere so bile ob rojstvu otroka v povprečju stare 30,3 leta, tiste, ki so rodile prvič, pa 28,7 leta. V primerjavi z letom prej sta se povprečni starosti dvignili za 0,2 leta. Najbolj rodna skupina so bile ženske v starosti od 28 do 31 let, v primerjavi z letom 2009 pa se je rodnost najbolj povečala med ženskami, stariimi 32 let. Vsaka tretja ženska, ki je lani prvič rodila, je že dopolnila vsaj 30 let. Za skoraj polovico žensk, ki so lani rodile, je bil to prvi porod. Šest mater je rodilo desetega otroka ali otroka višjega reda, osem mater pa je rodilo dvakrat - prvič v prvih in drugič v zadnjih mesecih leta. Več kot polovica otrok se je rodila neporočenim materam. (Tabela: Živorajeni otroci, Slovenija, 2010)

Število prebivalcev po občinah

Občina	Popis 1991	Popis 2002	1. 1. 2010	1. 1. 2011
Slovenija	1.965.986	1.964.036	2.046.976	2.050.189
Bled*	10.979	10.899	8.131	8.122
Bohinj	5.201	5.222	5.287	5.257
Cerklje	5.753	6.369	7.011	7.105
Domžale	26.927	29.902	33.573	33.936
Gorenja vas - Poljane	6.339	6.877	7.233	7.287
Gorje	-	-	2.909*	2.935
Jesenice	22.548	21.620	21.688	21.645
Jezerško	659	638	666	664
Kamnik	24.734	26.477	28.947	29.073
Komenda	4.032	4.451	5.314	5.457
Kranj**	50.863	51.225	54.781	55.029
Kranjska Gora	5.512	5.247	5.291	5.302
Lukovica	4.350	4.972	5.432	5.422
Medvode	12.722	14.161	15.393	15.542
Mengeš	6.201	6.662	7.396	7.374
Moravče	4.034	4.508	4.926	5.033
Naklo	4.497	4.899	5.229	5.255
Preddvor	2.850	3.200	3.447	3.532
Radovljica	18.106	18.164	18.817	18.858
Šenčur	7.563	8.531	8.405	8.489
Škofja Loka	20.843	22.093	22.693	22.713
Trzin	2.673	3.385	3.776	3.844
Trzič	14.975	15.151	15.313	15.207
Vodice	3.505	3.872	4.551	4.615
Železniki	6.416	6.811	6.763	6.770
Žiri	4.705	4.868	4.918	4.902
Žirovnica	3.879	4.071	4.321	4.355

* posledica ustanovitve samostojne občine Gorje

** posledica priključitve Hraštja h Kranju

Vir: Statistični urad RS

Povprečna starost prebivalstva, indeks staranja ter delež mladih in starejših po občinah (1. 1. 2011)

Občina	Povprečna starost (leta)	Indeks staranja	Delež prebivalcev (v %)	*0 - 14 let	*65 let ali več
Slovenija	41,7	116,5	14,2	16,5	
Bled	43,4	144,4	13,4	19,3	
Bohinj	43,3	141,8	14,1	19,9	
Cerklje	38,8	81,5	17,9	14,6	
Domžale	39,4	86,1	16,6	14,3	
Gorenja vas - Poljane	37,1	67,5	20,7	14,0	
Gorje	41,2	115,9	15,5	17,9	
Jesenice	41,9	111,7	14,1	15,8	
Jezerško	42,5	121,8	15,2	18,5	
Kamnik	39,9	90,8	16,1	14,6	
Komenda	37,3	62,6	19,7	12,4	
Kranj	41,0	109,9	14,7	16,1	
Kranjska Gora	44,5	165,9	11,6	19,2	
Lukovica	38,4	73,8	17,8	13,1	
Medvode	41,5	116,0	15,0	17,4	
Mengeš	40,6	102,4	15,6	15,9	
Moravče	37,7	67,1	18,9	12,7	
Naklo	40,2	95,9	17,1	16,4	
Preddvor	42,0	122,4	16,4	20,1	
Radovljica	42,5	131,9	14,1	18,6	
Šenčur	39,0	80,3	18,1	14,5	
Škofja Loka	40,2	97,4	16,3	15,8	
Trzin	40,1	82,5	17,7	14,6	
Trzič	41,9	121,0	13,8	16,7	
Vodice	38,3	71,1	18,6	13,2	
Železniki	39,0	88,8	17,5	15,6	
Žiri	40,2	99,9	16,6	16,6	
Žirovnica	42,2	127,6	14,9	19,0	

Vir: Statistični urad RS

Živorajeni otroci, Slovenija, 2010

	1991	2000	2009	2010
Skupaj	21.583	18.180	21.856	22.343
- dečki	11.116	9.368	11.309	11.504
- deklice	10.467	8.812	10.547	10.839
Povprečna starost matere ob rojstvu prvega otroka	24,1	26,5	28,5	28,7
Živorajeni, rojeni zunaj zakonske zveze (v %)	26,4	37,1	53,8	55,7

Vir: Statistični urad RS

Najpogostejša imena živorojenih otrok, Slovenija, 2010

	Dečki		Deklice	
	Ime	Število	Ime	Število
1.	Luka	392	Eva	315
2.	Nik	276	Lana	299
3.	Žiga	257	Lara	272
4.	Žan	243	Sara	253
5.	Nejc	233	Nika	241
6.	Jakob	225	Ana	234
7.	Matic	213	Ema	222
8.	Jan	206	Neža	197
9.	Jaka	201	Zala	197
10.	Filip	196	Maja	175
11.	David	180	Hana	174
12.	Mark	177	Ela	170
13.	Anže	170	Julija	170
14.	Gal	166	Maša	164
15.	Vid	162	Nina	154
16.	Aljaž	158	Zoja	152
17.	Miha	150	Manca	128
18.	Rok	141	Ajda	127
19.	Tim	139	Neja	123
20.	Lovro	138	Lina	122

Vir: Statistični urad RS

Umrli, Slovenija, 2010

	1991	2000	2009	2010
Skupaj	19.324	18.588	18.750	18.609
- moški	9.798	9.557	9.293	9.292
- ženske	9.526	9.031	9.457	9.317
Umrli dojenčki	178	89	52	56
Povprečna starost umrlih				
- moški	65,4	67,2	70,1	70,7
- ženske	75,0	75,6	79,1	79,3

Vir: Statistični urad RS, Ministrstvo za notranje zadeve, Inštitut za varovanje zdravja RS

Živorajeni, umrli in naravni prirast, 2010

Občina	Živorajeni	Umrli	Naravni prirast
Slovenija	22.343	18.609	+ 3.734
Bled	97	66	+ 31
Bohinj	61	75	- 14
Cerklje	79	42	+ 37
Domžale	393	210	+ 183
Gorenja vas - Poljane	126	53	+ 73
Gorje	38	21	+ 17
Jesenice	229	225	+ 4
Jezersko	10	9	+ 1
Kamnik	395	232	+ 163
Komenda	98	33	+ 65
Kranj	671	431	+ 240
Kranjska Gora	53	44	+ 9
Lukovica	69	24	+ 45
Medvode	197	134	+ 63
Mengeš	92	78	+ 14
Moravče	71	22	+ 49
Naklo	64	42	+ 22
Preddvor	42	53	- 11
Radovljica	203	175	+ 28
Šenčur	111	50	+ 61
Škofja Loka	269	168	+ 101
Trzin	46	25	+ 21
Tržič	165	156	+ 9
Vodice	49	30	+ 19
Železniki	81	43	+ 38
Žiri	60	37	+ 23
Žirovnica	63	25	+ 38

Vir: Statistični urad RS in Ministrstvo za notranje zadeve

Par leta Luka in Eva

Največ dečkov je lani dobilo ime Luka, največ deklic pa Eva. Ime Luka je najbolj priljubljeno deško ime za novorojenčke že dvanajsto leto zapored, Eva je tokrat prehitela Lano, ki je bila prej tri leta zapored najpogostejše ime deklic. 1.387 otrok je dobilo priimek po obeh starših, delež otrok z dvojnimi priimkom narašča, leta 1991 ga je dobilo 1,3 odstotka otrok, lani pa že šest odstotkov. Večina otrok z dvojnimi priimkom se je rodila staršem, ki ob rojstvu otroka niso bili poročeni, verjetno pa so živeli v zunajzakonski skupnosti. (Tabela: Najpogostejša imena živorojenih otrok, Slovenija, 2010)

V dveh občinah več smrti kot rojstev

Lani je v Sloveniji umrlo 18.609 prebivalcev, kar je 141 manj kot leto prej. Od leta 1954 je bilo med umrlimi vedno več moških kot žensk, lani pa je bilo drugo leto zapored, ko je bilo med umrlimi več žensk kot moških. Največ prebivalcev je umrlo decembra, najmanj pa avgusta. Pred prvim rojstnim dnevom je umrlo 56 otrok, od tega dobra tretjina v prvih šestih urah življenja. Na tisoč živorojenih otrok je umrlo 2,5 dojenčka, s čimer se

Slovenija uvršča med evropske države z najnižjo stopnjo umrljivosti dojenčkov. Povprečna starost umrlega prebivalca je v letu 2010 prvič dosegla 75 let, od 1991. leta se je dvignila za pet let. Ženske so bile lani ob smrti v povprečju stare 79,3 leta, moški pa 70,7 leta. Med umrlimi moškimi jih je bilo 30,7 odstotka mlajših od 65 let, med ženskami pa le 12,5 odstotka. (Tabela: Umrli, Slovenija, 2010)

V Sloveniji je bilo lani za 3.734 več rojstev kot smrti - rodilo se je 22.343 otrok, umrlo je 18.609 ljudi. Naravni prirast je bil pozitiven že peto leto zapored. Na širšem gorenjskem območju je bil lani prirast pozitiven v 25 občinah, negativen pa je bil v dveh - v občini Bohinj, kjer se je rodilo 61 otrok in umrlo 75 ljudi, in v občini Preddvor, kjer je bilo enajst smrti več kot rojstev. Naravni prirast na tisoč prebivalcev je bil največji v občinah Komenda (98 rojstev in 33 smrti), Gorenja vas - Poljane (126 rojstev in 53 smrti), Moravče (71 rojstev in 22 smrti) in Žirovnica (63 živorojenih otrok in 25 umrlih). (Tabela: Živorajeni, umrli in naravni prirast po občinah, 2010)

Ženini in neveste se še starajo

V letu 2010 je bilo v Sloveniji sklenjenih 6.528 zakonskih zvez, kar je 14 ali 0,2 odstotka manj kot v letu 2009. Okoli 90

V Sloveniji je bilo lani sklenjenih 6528 zakonskih zvez, pri tem je 5800 ženinov in 5865 nevest zvezilo prvič. / Foto: Tina Dokl

odstotkov zakonskih zvez je običajno sklenjenih prvič, lani jo je prvič sklenilo 5.800 ženinov in 5.865 nevest. Ženini in neveste so vse starejši; ob sklenitvi prve zakonske zveze so bili ženini lani v povprečju stari 31,7 leta, neveste pa 28,6 leta. Skoraj štiri petine zvez je bilo sklenjenih med ženinom in nevesto kot slovenskima državljanoma, pri ostalih je bil eden od njiju tuji državljan. 412 zakonskih zvez je bilo sklenjenim med ženinom, ki je bil državljan Slovenije, in nevesto, ki je bila državljanica neke druge države. Neveste so bile 49 različnih državljanstev, med temi je bila vsaka druga iz ene od držav nekdanje Jugoslavije, vsaka deveta pa iz Ukrajine. 422 porok je bilo med "domačimi" nevestami in tujimi ženini. Ženini so bili 48 različnih državljanstev - tri četrtine jih je bilo iz držav nekdanje Jugoslavije, vsak dvajseti pa je bil Italijan.

In kako je bilo z razvezami? V letu 2010 se je razvezalo 2.430 zakonskih zvez ali za 5,8 odstotka več kot v letu 2009. Na tisoč sklenitev zakonskih zvez je bilo 372 razvez, kar je za letoma 2005 in 2007 največ doslej. Mož je bil ob razvezi star povprečno 44,7 leta, žena pa je bila dobra tri leta mlajša. Vse več zakonskih zvez se razveže po dalj časa trajajoči zvezi, lani se jih je tako skoraj polovica razvezala po petnajstih letih. Zanimivo: kar 29 zakonskih zvez se je razvezalo že v prvem letu zakona. V skoraj 48 odstotkov razvezanih zakonskih zvez ob razvezi ni bilo vzdrževanih družinskih članov, v preostalih pa je živelo 1.966 vzdrževanih otrok. **(Tabela: Sklenitve in razveze zakonskih zvez, Slovenija, 2010)**

Poglejmo še registrirane istospolne partnerske skupnosti! Od julija 2006, ko je začel veljati zakon o registraciji istospolnih partnerskih skupnosti, je bilo predlani registriranih največ tovrstnih skupnosti - enajst, lani pa devet - pet med žen-

skama in štiri med moškima. **(Tabela: Registrirane istospolne partnerske skupnosti, Slovenija, 2010)**

V občinah Jezersko in Komenda nobene razveze

Med občinami s širšega gorenjskega območja je lani glede zakonskih zvez najbolj izstopalo Jezersko. V občini je bilo sklenjenih šest zakonskih zvez, kar je glede na število prebivalcev največ, ob tem pa ni bilo niti ene razveze. Veliko porok je bilo še v občini Vodice (pet na tisoč prebivalcev), najmanj pa v občinah Železniki, Mengeš in Trzin. Enako kot na Jezerskem tudi v občini Komenda ni bilo nobene razveze, po eno pa so beležili v občinah Žiri in Preddvor. Največ razvez na tisoč prebivalcev je bilo v občinah Trzin in Gorje. **(Tabela: Sklenitve in razveze zakonskih zvez po občinah, 2010)**

Poraslo število samozaposlenih

V Sloveniji je bilo avgusta letos 823.037 delovno aktivnih prebivalcev, od tega je bilo 728.057 zaposlenih v podjetjih in ustanovah in 94.980 samozaposlenih, to je samostojnih podjetnikov, kmetov in ljudi, ki opravljajo osebno poklicno delo. Število delovno aktivnih se je v enem letu, med lanskim in letošnjim avgustom, zmanjšalo za 10.941, pri tem pa se je število zaposlenih znižalo za 17.616, število samozaposlenih pa je poraslo za 6.675. V petnajstih občinah s

Registrirane istospolne partnerske skupnosti, Slovenija, 2010

	2007	2008	2009	2010
Skupaj	8	2	11	9
Med moškima	6	1	7	4
Med ženskama	2	1	4	5

Vir: Statistični urad RS

Sklenitve in razveze zakonskih zvez po občinah, 2010

Občina	Sklenitve zak. zvez		Razveze zak. zvez	
	* število	* na 1000 preb.	* število	* na 1000 preb.
Slovenija	6.528	3,2	2.430	1,2
Bled	21	2,6	12	1,5
Bohinj	20	3,8	5	1,0
Cerklje	24	3,4	6	0,8
Domžale	113	3,3	45	1,3
Gorenja vas - Poljane	30	4,1	6	0,8
Gorje	7	2,4	6	2,1
Jesenice	88	4,1	33	1,5
Jezersko	6	8,9	0	0
Kamnik	125	4,3	34	1,2
Komenda	22	4,1	0	0
Kranj	176	3,2	81	1,5
Kranjska Gora	23	4,3	3	0,6
Lukovica	23	4,2	7	1,3
Medvode	67	4,3	15	1,0
Mengeš	17	2,3	10	1,4
Moravče	21	4,2	2	0,4
Naklo	20	3,8	2	0,4
Preddvor	10	2,9	1	0,3
Radovljica	47	2,5	26	1,4
Šenčur	27	3,2	7	0,8
Škofja Loka	74	3,3	38	1,7
Trzin	9	2,4	10	2,6
Tržič	47	3,1	21	1,4
Vodice	23	5,0	3	0,7
Železniki	15	2,2	3	0,4
Žiri	14	2,8	1	0,2
Žirovnica	20	4,6	3	0,7

Vir: Statistični urad RS

Sklenitve in razveze zakonskih zvez, Slovenija, 2010

	1980	1990	2000	2009	2010
Sklenitve zakonskih zvez	12.377	8.517	7.201	6.542	6.528
Razveze zakonskih zvez	2.309	1.858	2.125	2.297	2.430
Povprečna starost ob prvi sklenitvi zakonske zveze					
- ženina	25,5	26,6	29,4	30,7	31,7
- neveste	22,5	23,8	26,6	28,3	28,6

Vir: Statistični urad RS, Ministrstvo za notranje zadeve

Število zaposlenih se je v zadnjem letu znižalo, število samozaposlenih pa povečalo. / Foto: Gorazd Kavčič

Občina	Število zaposlenih po občinah		Zaposleni		Samozaposleni	
	Delovno aktivno prebivalstvo					
	8/2010	8/2011	8/2010	8/2011	8/2010	8/2011
Slovenija	833.978	823.037	745.673	728.057	88.305	94.980
Bled	3.387	3.139	2.963	2.694	424	445
Bohinj	1.372	1.326	1.089	1.018	283	308
Cerklje	2.858	2.877	2.498	2.415	360	462
Domžale	11.003	10.725	9.692	9.347	1.311	1.378
Gorenja vas - Poljane	1.266	1.362	940	943	326	419
Gorje	441	462	296	300	145	162
Jesenice	7.179	7.025	6.735	6.564	444	461
Jezerško	130	127	105	97	25	30
Kamnik	7.701	7.632	6.457	6.351	1.244	1.281
Komenda	1.613	1.739	1.344	1.434	269	305
Kranj	24.537	24.006	22.744	22.091	1.793	1.915
Kranjska Gora	1.338	1.296	1.173	1.113	165	183
Lukovica	1.168	1.197	906	920	262	277
Medvode	3.508	3.649	2.991	3.066	517	583
Mengeš	2.638	2.154	2.329	1.836	309	318
Moravče	751	812	511	543	240	269
Naklo	2.346	2.266	2.145	2.038	201	228
Preddvor	704	706	537	535	167	171
Radovljica	6.504	6.397	5.809	5.642	695	755
Šenčur	2.201	2.329	1.848	1.959	353	370
Škofja Loka	8.026	8.073	7.198	7.226	828	847
Trzin	6.670	5.647	6.534	5.499	136	148
Tržič	3.219	3.245	2.735	2.694	484	551
Vodice	849	890	636	636	213	254
Železniki	2.459	2.518	2.218	2.192	241	326
Žiri	2.038	2.091	1.846	1.880	192	211
Žirovnica	624	639	495	485	129	154

Vir: Statistični urad RS

Število registrirano brezposelnih in stopnja registrirane brezposelnosti po občinah

Občina	Število brezposelnih		Stopnja brezposelnosti	
	*8/2010	*8/2011	*8/2010	8/2011
Slovenija	99.032	106.996	10,6	11,5
Bled	241	236	7,1	6,9
Bohinj	99	150	4,4	6,8
Cerklje	213	219	6,8	6,8
Domžale	1.230	1.430	7,8	9,0
Gorenja vas - Poljane	152	162	4,9	5,1
Gorje	71	81	6,0	6,8
Jesenice	784	936	8,2	9,9
Jezerško	19	13	7,0	4,9
Kamnik	1.123	1.150	8,3	8,6
Komenda	188	194	7,2	7,2
Kranj	2.616	2.499	10,2	9,9
Kranjska Gora	165	176	7,4	7,9
Lukovica	152	170	6,1	6,7
Medvode	542	616	7,8	8,8
Mengeš	250	276	7,5	8,4
Moravče	155	149	6,8	6,4
Naklo	167	175	7,5	7,9
Preddvor	105	123	7,1	8,2
Radovljica	653	637	8,1	7,9
Šenčur	258	252	6,7	6,8
Škofja Loka	640	716	6,4	7,1
Trzin	117	142	6,7	8,3
Tržič	734	739	10,7	10,8
Vodice	129	138	5,9	6,2
Železniki	120	178	4,0	5,8
Žiri	113	109	5,2	5,0
Žirovnica	126	144	6,8	7,7

Vir: Statistični urad RS

V večini občin je brezposelnost še porasla

Ko se je Slovenija 1991. leta osamosvojila, je imela ob koncu tistega leta 91.161 registrirano brezposelnih. "Vrh" v brezposelnosti je dosegla dve leti kasneje, ko je številka preseгла 137 tisoč. Število je potem začelo upadati in se ob koncu leta 2002 spustilo pod mejo sto tisoč, ob koncu leta 2008 je bilo brezposelnih le še nekaj več kot 66 tisoč. Gospodarska kriza je povzročila nova odpuščanja, tako da je število brezposelnih oktobra lani spet presegllo mejo sto tisoč, avgusta letos jih je bilo že blizu 107 tisoč. Stopnja registrirane brezposelnosti je znašala 11,5 odstotka, pri tem pa je bila najvišja, 16,9-odstotna v Pomurski regiji in najnižja v Gorenjski, kjer je bila 8,4-odstotna. Na širšem gorenjskem območju se je število registrirano brezposelnih v enoletnem obdobju (med lanskim in letošnjim avgustom) v dvajsetih občinah še povečalo, v sedmih (Bled, Jezerško, Kranj, Moravče, Radovljica, Šenčur in Žiri) pa se je zmanjšalo. Stopnja registrirane brezposelnosti je bila avgusta letos v vseh občinah pod državnim povprečjem (11,5 odstotka) - najvišja je bila v občinah Tržič (10,8), Kranj (9,9), Jesenice (9,9), Domžale (9,0), Medvode (8,8) in Kamnik (8,6), najnižja pa v občinah Jezerško (4,9), Žiri (5,0), Gorenja vas - Poljane (5,1) in Železniki (5,8). (Tabela: Število registrirano brezposelnih in stopnja registrirane brezposelnosti po občinah)

širšega gorenjskega območja je število delovno aktivnih prebivalcev v enoletnem obdobju (med lanskim in letošnjim avgustom) poraslo, v dvanajstih pa se je zmanjšalo. Število samozaposlenih se je povečalo prav v vseh občinah. (Tabela: Število zaposlenih po občinah)

V gospodarski krizi se je odpuščanje delavcev še nadaljevalo. / Foto: Gorazd Kavčič

Med občinami na širšem gorenjskem območju je bila ob koncu lanskega leta po dolgu na prebivalca najbolj zadolžena občina Komenda, ki pa se tudi zelo hitro razvija. / Foto: Jasna Paladin

V sedmih občinah so se plače znižale

Po podatkih državnega statističnega urada je julija letos povprečna neto plača v Sloveniji znašala 975 evrov in je bila približno za petnajst evrov ali 1,6 odstotka višja kot v enakem lanskem mesecu. V gorenjski statistični regiji je bila v tem mesecu povprečna plača 951 evrov, v osrednjeslovenski regiji, kamor sodi tudi devet občin s širšega gorenjskega območja, pa 1.067 evrov. Gorenjska je bila po plačah med dvanajstimi statističnimi regijami na četrtem mestu, za Osrednjeslovensko, Obalno-Kraško in Goriško regijo. Med sedemindvajsetimi občinami s širšega gorenjskega območja so državno povprečje presegle v šestih občinah - Cerklje (1.166 evrov), Komenda (1.017), Lukovica (998), Šenčur (995), Kranj (993) in Naklo (976). Občini Bohinj in Jezersko sta bili edini s povprečjem pod osemsto evrov, to mejo pa so še najmanj presegle v občinah Železniki in Žiri. Pri plačah se že poznajo posledice gospodarske krize. Medtem ko se v obdobju avgust 2009 - avgust 2010 neto plače v nobeni gorenjski občini vsaj nominalno niso znižale, so bile letos julija kar v sedmih občinah nižje kot v primerljivem lanskem mesecu. Najbolj so se znižale v občinah Radovljica, Jezersko in Lukovica, najbolj pa so porasle v občinah Mengeš, Trzin, Kranjska Gora, Naklo in Tržič. (Tabela: Povprečna neto plača v evrih po občinah)

Zadolženost občin se povečuje

Občine v Sloveniji so bile ob koncu lanskega leta zadolžene za 556 milijonov evrov, pravne osebe, katerih ustanoviteljice so občine, pa še za slabih 178 milijonov evrov. In kolikšna je bila zadolženost sedemindvajsetih občin s širšega gorenjskega območja? Njihov dolg (skupaj z dolgom pravnih oseb javnega sektorja) se je lani povečal približno za pet milijonov evrov, s 40,2 na 46,2 milijona evrov. Na dan 31. december 2010 so bile najbolj zadolžene občine Škofja Loka (10,2 milijona evrov), Kranj (7,7), Tržič (6,6), Radovljica (3,5), Jesenice (3,1), Domžale (2,7), Komenda (2,6) in Medvode (2,3). Preračun dolga na prebivalca kaže nekoliko drugačno sliko. Komenda je imela ob koncu preteklega leta 502 evrov dolga na prebivalca, Škofja Loka 452, Tržič 423, Železniki 288 in Bohinj 220 evrov. Brez dolga so bile po podatkih ministrstva za finance občine Cerklje, Gorje, Jezersko Moravče, Preddvor, Trzin in Vodice, skoraj brez dolga pa tudi občina Kamnik. V primerjavi s koncem leta 2009 so med bolj zadolženimi občinami lani dolg najbolj povečale občine Škofja Loka - z 8,4 na 10,2 milijona evrov, Tržič - s 4,7 na 6,6 milijona, Jesenice - z 2,2 na 3,1 milijona, Komenda - z 1,5 na 2,6 milijona in Železniki - z 1,1 na 2 milijona evrov, na novo se je zadolžila ob koncu leta 2009 nezadolžena občina Mengeš. (Tabela: Zadolženost gorenjskih občin na dan 31. december 2010)

Povprečna neto plača v evrih po občinah

Občina	Julij 2010	Julij 2011	Indeks
Slovenija	960	975	101,6
Bled	926	940	101,4
Bohinj	747	789	105,6
Cerklje	1.139	1.166	102,5
Domžale	932	923	99,0
Gorenja vas - Poljane	918	938	102,2
Gorje	870	896	103,0
Jesenice	936	955	102,0
Jezersko	841	784	93,2
Kamnik	890	887	99,7
Komenda	990	1.017	102,7
Kranj	978	993	101,5
Kranjska Gora	836	902	107,9
Lukovica	1.050	998	95,0
Medvode	920	910	98,9
Mengeš	848	959	113,1
Moravče	892	903	101,2
Naklo	914	976	106,8
Preddvor	843	869	103,1
Radovljica	1.027	899	87,5
Šenčur	967	995	102,9
Škofja Loka	925	922	99,7
Trzin	850	919	108,1
Tržič	805	858	106,6
Vodice	861	870	101,0
Železniki	794	823	103,6
Žiri	811	838	103,3
Žirovnica	905	931	102,9

Vir: Statistični urad RS in lastni izračuni

Zadolženost gorenjskih občin na dan 31. december 2010

Občina	Dolg (v EUR)	Dolg (v EUR) na prebivalca
Bled	975.435	118
Bohinj	1.163.895	220
Cerklje	0	0
Domžale	2.755.970	83
Gorenja vas - Poljane	519.166	71
Gorje	0	0
Jesenice	3.125.842	144
Jezersko	0	0
Kamnik	45.000	1,6
Komenda	2.654.175	502
Kranj	7.688.671	142
Kranjska Gora	141.283	26
Lukovica	27.819	5
Medvode	2.347.729	155
Mengeš	600.000	84
Moravče	0	0
Naklo	573.976	110
Preddvor	0	0
Radovljica	3.489.720	186
Šenčur	747.796	90
Škofja Loka	10.202.224	452
Trzin	0	0
Tržič	6.559.667	423
Vodice	0	0
Železniki	1.990.409	288
Žiri	391.007	78
Žirovnica	205.908	47
Skupaj	46.205.692	149

Vir: Ministrstvo za finance RS in lastni izračuni